

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

***(Re)searching Wasted Times* - вишемедијска просторна инсталација**

Тијане Траиловић

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 11. септембра 2019. године, донело је одлуку о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта “***(Re)searching Wasted Times* - вишемедијска просторна инсталација**” кандидаткиње Тијане Траиловић, студенткиње докторског студијског програма Вишемедијска уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

др ум. Иван Правдић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду,
др ум. Ана Ђатовић, ванр. проф. Факултета уметности Приштина – Косовска Митровица
др Радивоје Динуловић, ред. проф. Факултета техничких наука, Универзитет у Новом Саду
др Никола Шуица, ред. проф. Факултета ликовних уметности, коментор и
др ум. Светлана Савић, ванр. проф. Факултета музичке уметности, ментор

закључила је да кандидаткиња може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидаткиње

Тијана Траиловић је визуелни уметник из Земуна. Дипломирала је 2011. године на одсеку за сценографију Факултета примењених уметности у Београду. Сценографски цртежи и макета њеног дипломског рада из филмске и телевизијске

сценографије излагани су на бројним изложбама од тада, укључујући и изложбу најбољих радова студената сценографије остварених у последњих десет година која је приређена у УК “Вук Стефановић Караџић” 2015. године. Током те исте године ангажована је на развоју визуелне идентификације бенда Elephant In The Zoo, након чега су уследили и други ангажмани у домену графичког дизајна, попут рада на визуелном идентитету платформе <https://airplane-market.com/>.

Од студенских дана се активно бави сценографијом и дизајном костима како у доменима позоришта и филма, тако и за у реализацији различитих догађаја (модних ревија, дизајна изложбених простора, видео инсталација). Члан је секције за сценографију и костимографију УЛУПУДС-а од 2016. године. Учествовала је у организацији и сценском дизајну хуманитарне ревије, модног студија „Кјара“ и фондације Сергеја Трифуновића „Подржи живот“ – „Кјарин сан“ 2016. године. Током 2018. године учествује у програму Опероса фестивала као асистент реномираног, британског сценографа и дизајнера светла, Сајмона Кордера у реализацији опере Carmen Жоржа Бизеа на Канли Кули у Херцег Новом. У оквиру програма Young@Opera 2019. као сценограф и дизајнер светла учествује у премијерној реализацији савремене опере “Џумбус” на одабраним сценама у региону. Као стални сарадник НБО, била је део ауторских тимова који су реализовали премијерно извођене, награђиване продукције барокних опера: Incononazione di Poppea, Orlando, L’ Orfeo, Acis and Galatea...

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат “*(Re)searching Wasted Times - вишемедијска просторна инсталација*” истражује перцепцију его-центричних временских токова и њихову повезаност са реалним временом, простором и идејом човековог самоостварења. Основни циљеви овог рада обухватају истраживање, а потом и представљање феномена перцепције времена у виду амбијенталне инсталације, са елементима интерактивности у виду интервенција публике у простору – цртежа, артефакта, писама, као и интеракција на сајту пројекта, у неограниченим временском року током и после саме изложбе.

Кандидаткиња предмет истраживања поставља кроз егзистенцијална питања: шта се дешава са изгубљеним тренуцима који су (не)свесно пролетели, заборављени и одбачени дубоко иза баријера свести? Да ли се време доколице, тако битно за креативно размишљање, може сматрати бескорисним? Да ли се време проведено у површним разговорима, правдању и одлагању, бескрајним унутрашњим анализама, ћутању и страховима, самокритици, манипулацији, контемплацији, деструкцији... може окарактерисати као протраћено, изгубљено и безвредно?

Транспонованем реалних материјала који су трагови тих властитих, унутрашњих, „протраћених“ времена, њиховим презентовањем кроз један измештени чекаонички простор, те пуштањем јавности унутра, остварује се циљ предложеног уметничког пројекта: отвара се нова димензија анти-хуманог простора са сопственим временским узусима и постиже ефекат изопштеног

временског континуума, састављеног од различитих перцепција личног времена јединки ухваћених у замку ишчекивања, очекивања, сачекивања.

Практични део пројекта

Интердисциплинарни докторски уметнички пројекат (*Re*)*searching wasted times* чине интернет страница – блог и просторна инсталација (сложена галеријска поставка), сачињена од неколико основних, засебних сегмената - 1) чекаонички амбијент чији су саставни део: 2) скулптуре 3) цртежи – ”жврце”, 4) видео радови, 5) артефакти, 6) звук, реализован у виду композиције *Пејзажи трајања*, 7) интерактивни елементи у виду налепница, упитника и писама. На пар одабраних позиција АртЛаб галерије Коларца била су постављена седишта (као у чекаоницама), а у удаљенијем делу изложбеног простора налазио се шалтер. На њему су посетиоци добијали упутства за даљу акцију: преузимање упитника и коверте са „пратећом документацијом“ и остављање попуњеног упитника било где унутар чекаонице.

Праћењем интуитивно одабраних, жутих путања исцртаних на поду и зидовима, посетиоци су могли да пронађу различите предмете или поруке – „артефакте“ ауторкиног трајања, који су се углавном налазили у близини ”чекајућих” скулптура рађених по лику ауторке. „Артефакти“ су подстицали дубље истраживање дела простора, наводили посетиоце да опипају предмете, књиге, бележнице, оставе свој траг, размисле о времену проведеном у датом простору и о времену уопште.

Цртежи су били окачени по белим зидовима галерије и потекли су од аутоматских ”жврца”, како их ауторка назива. Оригиналнo рађени рапидографом, преведени су у дигитални запис и штампани на приближно Б1 формату. Позиционирани су по ауторкином осећају о надовезивању или контрасту мотива, који су зачудни, експресивни и интензивни до границе бола.

Светло је било важан елемент инсталације – присутне су биле боје: бела и црна (цртежи великих формата), плава и ултравиолет (осветљење), жута (путокази, упитници, векторска линија на видеу). Претходно креирани звук за изложбу (*Пејзажи трајања*) мешао се са реалним, амбијенталним звуцима снажних олуја које су у време одржавања изложбе засипале Београд кишом и грмљавином.

Интернет страница је постављена пре, а сви садржаји остали су доступни и након одржавања изложбе. До дана отварања, на страници се видео само ”бројач” (бескрајно учитавање апликације/сајта), а на сам дан отварања појавили су се додатни садржаји у виду кратке биографије ауторке, описа концепта пројекта и најаве првог блог поста. На блогу су затим објављивани релевантни цитати, асоцијације и размишљања до којих је ауторка дошла током истраживања. Након отварања изложбе, постао је доступан сегмент сајта у оквиру кога су посетиоци могли да поставе своје мишљење, утиске, фотографије и видео-материјале у вези са утисцима и питањима која су за њих отворена обиласком изложбе. При дизајну логоа, као и финалне интернет странице, употребљени су исти фонтови и боје

(бела, црна и жута) које је ауторка користила у дизајну свих графичких елемената. На тај начин су сви делови рада обједињени заједничким визуелним идентитетом.

Писани део пројекта

Кроз писани део пројекта “*(Re)searching Wasted Times* - вишемедијска просторна инсталација” кандидаткиња описује истраживање сопствене поетике током низа година професионалних активности, али сам текст је и ауторефлексивно евоцирање личне биографије и развоја као уметника и као бића у контексту времена и окружења. Називи главних поглавља (Поетски и теоријски оквир рада, Методолошка разматрања, Рад на уметничком пројекту, Закључна разматрања) су конкретни, и указују на примењене методе поетичко-теоријског сагледавања рада кроз широк спектар пракси и радова из области креативне психологије, филозофије, историје уметности, теорије уметности и медија, перцепције и теорије времена, затим књижевних, ликовних, позоришних и филмских дела, студија и чланака из области естетике и архитектуре. Целокупан рад на реализацији пројекта је сугестивно и илустративно представљен и документован, а литература, вебографија и филмографија садрже велики број референтних дела, битних за све сегменте рада на пројекту.

Подпоглавља писаног дела докторског уметничког пројекта “*(Re)searching Wasted Times*” заправо обележавају једно дубоко лично путовање кроз уметност и живот и означавају линије меандрирајућег трагања, труда и многих инспирација које су ауторку довеле до финализације овог сложеног вишемедијског дела. Сегменти ”Слика вечности у тренутку (Стојећи на резмеђу светова, Струне васељене), Флуидност сећања, Чекајући идеје, Одлагање одговора (Најбоље... никад изведене), Хронографија сна, На аутопилоту, Инспирација, Препарација, Инкубација, Илуминација, Верификација – одговори и писма”, рефлектују стања, размишљања и однос уметнице према прошлом и актуелном времену уметности, филозофије и науке.

Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат “*(Re)searching Wasted Times* - вишемедијска просторна инсталација” практично је реализован са великим успехом. То потврђује велики број посетилаца током десет дана изложбе, заслужена медијска пажња, као и бројне реакције, постови и интеракције на сајту пројекта који је и даље отворен за јавност. Истраживање ”протраћеног” времена, механизма стваралачког размишљања, као и карактеристика појава ”креативног рада” и ”губљења времена” у разним уметностима, отворило је нова питања у вези са перцепцијом једне специфичне категорије времена, врло достојне филозофског и уметничког фокуса. Осим тога, кроз писани део пројекта, отворила се нова димензија свести о сложености наших перцепција унутрашњег креативног,

(бес)корисног времена и утицају ове димензије на индивидуацију и утврђивање ствараоца у реалном времену и простору. Андрић, Ајнштајн, Дали, Борхес, Свети Августин, Хана Арент, Кјеркегор, Емил Сиоран, Стивен Хокинг, Тери Прачет, Даглас Адамс, Фрида Кало, Маркес, Ходоровски, Тарковски... неки су од стваралаца чије дело и деловање инспирише ауторку на уметничко истраживање сингуларитета, памћења, сећања, кинетичког, цикличног, лиминалног и реалног времена. Предмет истраживања су и простор, сцена, архитектура, сценографија, сигурност, конфликт, боја, композиција, звук, синестезија...

Писани део пројекта “(Re)searching *Wasted Times*” поседује значајну литерарну и енциклопедијску вредност, јер у њему, као у Ековим “Бескрајним списковима”, речи цуре са страница, гомилају се вредни подаци и увиди, и скоро је немогуће испустити га из руку и сегментирати време читања.

Критички осврт референата

Тијана Траиловић је својим докторским уметничким пројектом како практично, тако и теоријски, успешно остварила високе критеријуме целовитог, свеобухватног вишемедијског уметничког дела. Методе уметничког истраживања у стварању овог пројекта обухватају еволутивне, хронолошке, кумулативне, али и дубоко интроспективне и интуитивне процесе. Рад на повезивању тачака унутар историје и меморије, лиминалног и опажајног света, чулног, осећајног и свесног бића, али и ширење перцепције преко граница простора и времена, карактеристике су овог великог подухвата. Вишемедијска поставка пројекта сведочи о импресивном владању различитим уметничким поетикама и техникама, кроз целину и сваки детаљ – планиран или очекивано случајан. Дејство свих изабраних медија у изложбеном и виртуелном простору овог пројекта може се окарактерисати као магично, хипнотичко, ванвременско, што је тачно оно што је ауторка желела.

Закључак комисије

Кандидаткиња је у докторском уметничком пројекту “(Re)searching *Wasted Times* - вишемедијска просторна инсталација” представила дуготрајно истраживање и дубоко проживљену и осмишљену креацију. Кроз овај пројекат један недовољно актуелизован аспект живота и поетике сваког уметника добија своје објашњење, оправдање и смисао, а само истраживање и призивање некада изгубљеног времена враћа иманентност, лепоту и важност сваке секунде и минута освешћене садашњости, непроцењиве у својој непоновљивости.

Тијана Траиловић је своја знања, искуство, креативност и способности суверено искористила у реализацији свог докторског уметничког пројекта, сјединивши области којима се бави - цртеж, скулптуру, видео, фотографију, звук, графички дизајн, костим, сценографију, простор. Јасно је дефинисала концепт,

теоријски оквир и методолошке поставке пројекта, успешно га реализовала, образложила и документовала у писаном раду. Убедљиво је представила своја креативна полазишта, идеје, поетику, средства, путеве и иновативан приступ истраживању, а пре свега - остварила је изузетно успешну вишемедијску изложбу.

Имајући све наведено у виду, комисија предлаже већу Интердисциплинарних студија Универзитета уметности да кандидаткињи Тијани Траиловић одобри одбрану докторског уметничког пројекта **“(Re)searching Wasted Times - вишемедијска просторна инсталација”**.

У Београду, 29. 10. 2019. године

Комисија:

др ум. Иван Правдић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду

др ум. Ана Гњатовић, ванр. проф. Факултета уметности Приштина – Косовска Митровица

др Радивоје Динуловић, ред. проф. Факултета техничких наука, Универзитет у Новом Саду

др Никола Шуица, редовни професор Факултета ликовне уметности Универзитета уметности у Београду, коментор

др ум. Светлана Савић, ванредни професор Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду, ментор